



ΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΧΡΥΣΟΠΟΛΙΤΟΥ & ΕΛΕΝΑ ΧΑΤΖΗΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ



ΤΟ ΕΡΓΟ

Επιστημονική και τεχνική υποστήριξη της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων στην εκπλήρωση των Ενωσιακών Υποχρεώσεων της χώρας που απορρέουν από τα άρθρα 14 και 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1991 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και ιδίως για τη σύνταξη και υποβολή του Εθνικού Σχεδίου Αποκατάστασης

Δικαιούχος Φορέας:

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας



Φορέας Υλοποίησης:

Εθνικό Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή – ΕΚΒΥ



Φορέας Χρηματοδότησης:

Πράσινο Ταμείο

Άξονας Προτεραιότητας:

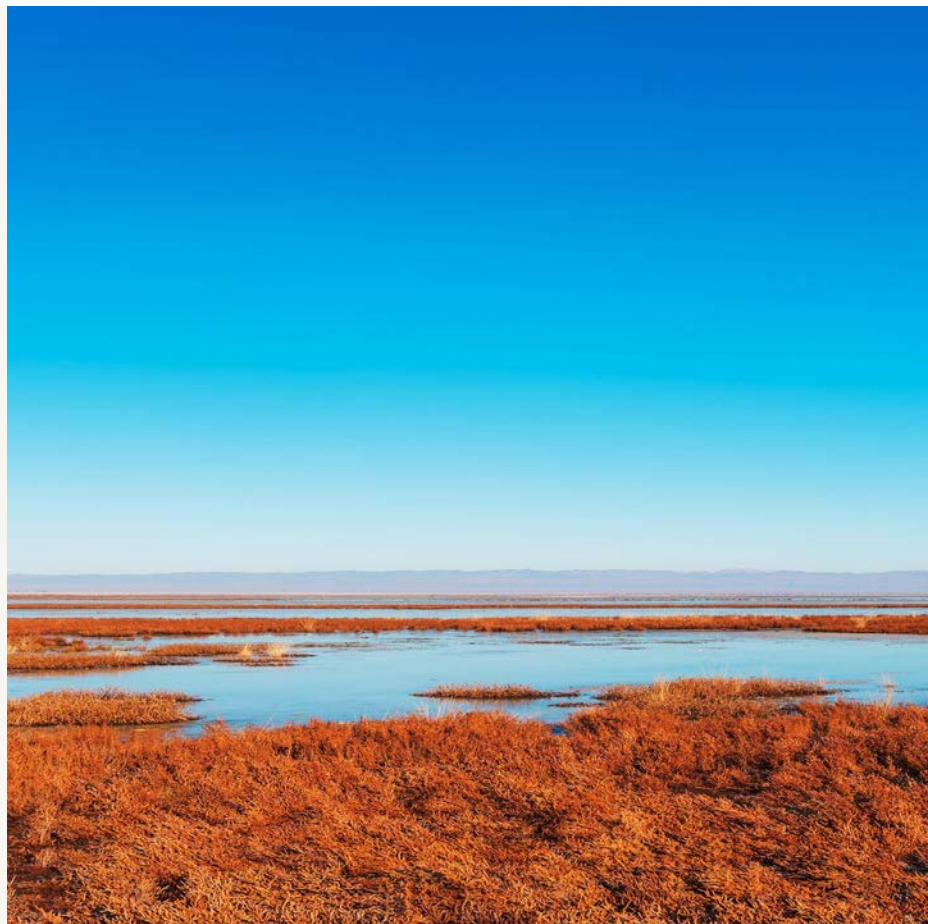
ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΟΥΔΕΤΕΡΟΤΗΤΑ 2024



ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ: ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΥΠΕΝ



στην επιστημονική διερεύνηση και τεκμηρίωση μέτρων και περιοχών αποκατάστασης της φύσης και τον σχεδιασμό παρακολούθησης των περιοχών σε αποκατάσταση



για την εκπλήρωση των ενωσιακών υποχρεώσεων της χώρας που απορρέουν από τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1991, και ειδικότερα τη σύνταξη του προσχεδίου Εθνικού Σχεδίου Αποκατάστασης που η χώρα έχει υποχρέωση να υποβάλει έως την 01.09.2026

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

- ✓ Προστατευόμενοι τύποι οικοτόπων, χερσαίοι, παράκτιοι, γλυκών υδάτων (Παρ. Ι της Οδηγίας των Οικοτόπων) (άρθ. 4)
- ✓ Ενδιαιτήματα προστατευόμενων ειδών (Οδηγία των Οικοτόπων / Οδηγία των Πτηνών) (άρθ. 4)
- ✓ Θαλάσσια οικοσυστήματα (πέραν της Οδηγίας των Οικοτόπων) (άρθ. 5)
- ✓ Αστικά οικοσυστήματα (άρθ. 8)
- ✓ Συνδεσιμότητα ποταμών (άρθ. 9)
- ✓ Επικονιαστές (άρθ. 10)
- ✓ Αγροτικά οικοσυστήματα (άρθ. 11)
- ✓ Δασικά οικοσυστήματα (άρθ. 12)



ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Προσδιορισμός αντικειμένων

- Παρακολούθηση και έρευνα για τον προσδιορισμό:
 - ο των αντικειμένων που χρήζουν αποκατάστασης
 - ο των μέτρων αποκατάστασης
- Ποσοτικοποίηση και χαρτογράφηση περιοχών για αποκατάσταση / επιλογή δεικτών παρακολούθησης
- Χρονοδιάγραμμα εφαρμογής / υλοποίησης
- Χρηματοδοτικές ανάγκες και πλάνο χρηματοδότησης



ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Χαρτογράφηση φορέων

Χαρτογράφηση φορέων και άλλων εμπλεκόμενων που θα συμβάλλουν σε:

- ✓ προσδιορισμό αντικειμένων προς αποκατάσταση
- ✓ προσδιορισμό μέτρων
- ✓ συμμετοχή στις διαδικασίες διαβούλευσης
- ✓ εφαρμογή των μέτρων αποκατάστασης



ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ: 3 ΜΕΡΗ

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ Α: ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ



- ✓ **μεθοδολογία κατάρτισης**, π.χ. συμμετοχή του κοινού
- ✓ **συνολικοί στόχοι** (εκτάσεις) + συνολικές χρηματο-οικονομικές ανάγκες
- ✓ μεθοδολογία **παρακολούθησης**, αξιολόγησης, αναθεώρησης μέτρων
- ✓ παράλληλα **οφέλη και επιπτώσεις**, π.χ. μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, κοινωνικο-οικονομικές επιπτώσεις
- ✓ άλλες **πολιτικές – συνέργειες**, π.χ. κλίμα, ΣΣ ΚΑΠ

- ✓ **εθνική προσέγγιση** για την επίτευξη των στόχων ανά άρθρο
- ✓ πληροφορίες **βάσης** (συνολικές εκτάσεις, εκτάσεις σε μη καλή και άγνωστη κατάσταση)
- ✓ **τιμές στόχοι** έως το 2030 / στόχοι έως το 2040 και 2050 (εκτάσεις όπου θα εφαρμοστούν μέτρα)
- ✓ επιλογή **δεικτών παρακολούθησης** για τα γεωργικά και τα δασικά οικοσυστήματα



ΜΕΡΟΣ Β: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΝΑ ΑΡΘΡΟ

ΜΕΡΟΣ Γ: ΜΕΤΡΑ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΤΡΑ



ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ

Όνομα
Περιγραφή
Τυπολογία
Τύπος οικοσυστήματος
(τ.ο. / είδος - στόχος)
Πιέσεις
Σύνδεση με άρθ. του Καν.



ΧΩΡΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Χωρικό επίπεδο
(εθν., περιφερ., τοπ.)
Έκταση εφαρμογής
(km² ή km)
Χάρτης
(πολύγωνα ή grids
10x10km)
Εντός/εκτός Natura 2000



ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Φάση εφαρμογής
(π.χ. εγκεκριμένο, σε
εξέλιξη)
Χρονοδιάγραμμα:
έως το 2032,
έως το 2040/2050 ή
συγκεκριμένη περίοδος
(π.χ. 2022-2025)



ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Χρηματοδοτικό μέσο (π.χ.
ΕΣΠΑ, ΕΤΠΑ, LIFE,
INTERREG)
Δημόσια / ιδιωτική /
συγχρηματοδότηση ΕΕ
Ποσό (€)
Φορέας υλοποίησης

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ - ΕΣΑ

Υποβάλλεται σε προκαθορισμένο μορφότυπο!

- ❖ Αρχεία excel (template) για την εισαγωγή της πληροφορίας – Έντυπο ΕΣΑ
- ❖ Επεξηγηματικές σημειώσεις / κατευθύνσεις συμπλήρωσης
- ❖ Αρχεία και κατευθύνσεις για την υποβολή της χωρικής πληροφορίας
 - ο Τυπολογία των μέτρων
 - ο Τυπολογία των οικοσυστημάτων
 - ο Τυπολογία πιέσεων
 - ο Υποστηρικτικό υλικό ανά άρθρο του Κανονισμού (κείμενα μεθοδολογίας, κτλ.)
- ❑ Υποβολή μέσω Reportnet 3.0 (όμοια με εθνικές εκθέσεις και ΒΔ N2K)
- ❑ Τεχνικός οδηγός για την υποβολή

.....

Αναρτώνται σταδιακά, στην **Πύλη Αναφοράς** για τον Κανονισμό για την Αποκατάσταση της Φύσης:

<https://biodiversity.europa.eu/europes-biodiversity/nature-restoration/reference-portal-for-nature-restoration-regulation>



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ



ΕΘΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΒΙΟΤΟΠΩΝ - ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

Χρηματοδότηση:



ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

- ✓ 1η Σεπτεμβρίου 2026 - υποβολή προσχεδίου ΕΣΑ στην ΕΕ
- ✓ 6 μήνες μετά - αξιολόγηση και παρατηρήσεις/σχόλια από ΕΕ
- ✓ 12 μήνες μετά - ενσωμάτωση σχολίων και υποβολή τελικού ΕΣΑ από τα κράτη μέλη στην ΕΕ

ανά 10 έτη - αναθεώρηση / επικαιροποίηση των ΕΣΑ από τα ΚΜ

!!! Υποστήριξη του ΥΠΕΝ έως και την υποβολή του τελικού ΕΣΑ !!!



ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Δεκέμβριος 2025 - Οριστικοποίηση-ολοκλήρωση προπαρασκευαστικών εργασιών

- ❖ Αναγνώριση και χαρτογράφηση φορέων που εμπλέκονται στην εφαρμογή του Κανονισμού
- ❖ Προσδιορισμός περιοχών τύπων οικοτόπων και ενδιαιτημάτων ειδών, που δεν είναι σε καλή κατάσταση, με έμφαση σε περιοχές εντός του δικτύου Natura 2000

Απρίλιος 2026 – Προκαταρκτικός κατάλογος μέτρων (εσωτερικές διαβουλεύσεις)

Μάιος-Ιούνιος 2026 – Οριστικός κατάλογος μέτρων μέσω διαβουλεύσεων + ΕΣΑ προς διαβούλευση

Ιούνιος-Ιούλιος 2026 – Διαδικασίες ευρείας διαβούλευσης

- ❖ συνάντηση ~100 ατόμων
- ❖ ανάρτηση σε ιστοσελίδα ΥΠΕΝ

Αύγουστος 2026 – Αξιολόγηση και ενσωμάτωση σχολίων διαβούλευσης

1η Σεπτεμβρίου 2026 – Υποβολή προσχεδίου ΕΣΑ στην ΕΕ



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ



ΕΘΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΒΙΟΤΟΠΩΝ - ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

Χρηματοδότηση:



ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ

Για τον προσδιορισμό αντικειμένων και περιοχών προς αποκατάσταση:

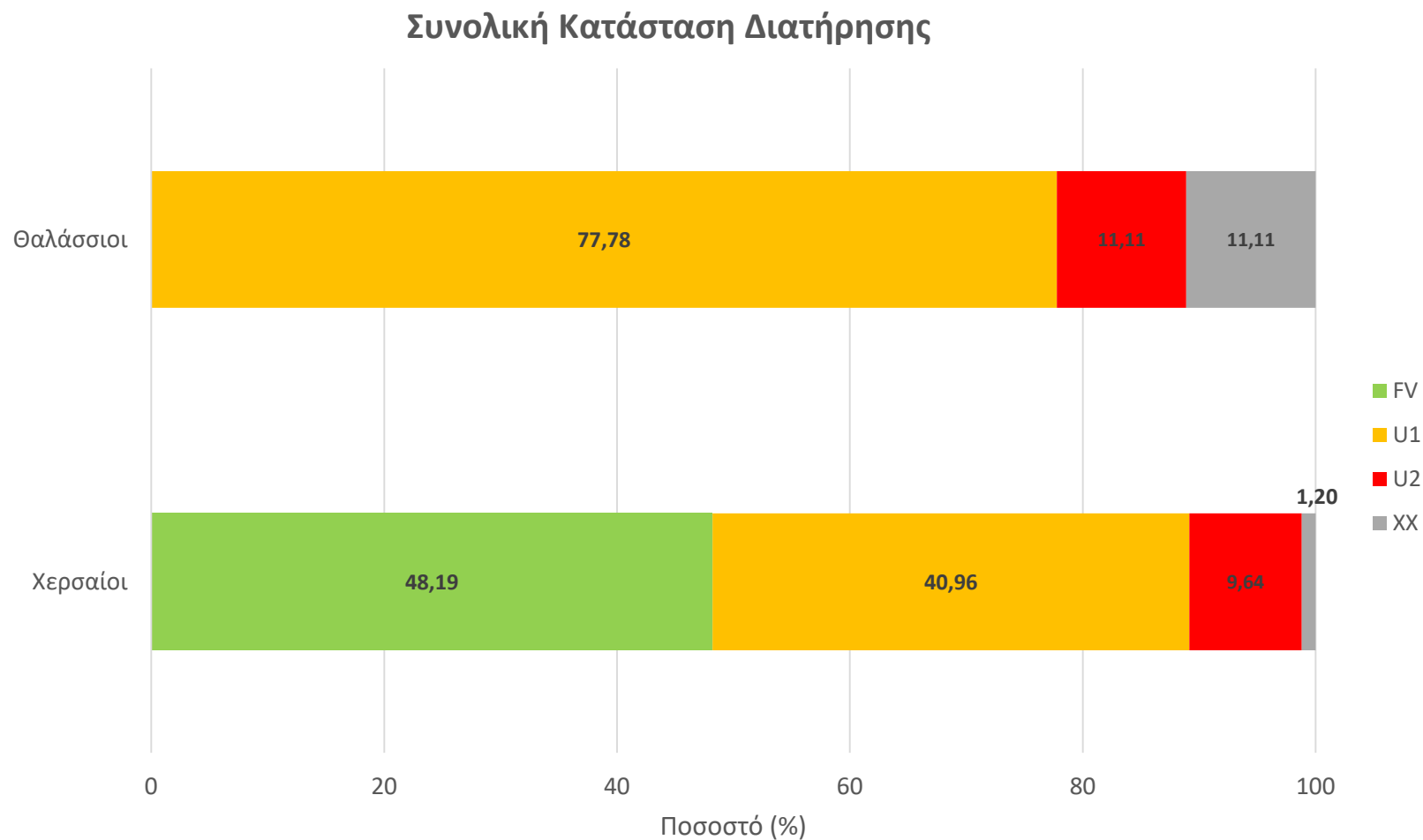
- ☐ Συνεργασία με ειδικούς επιστήμονες και φορείς για τα επιμέρους αντικείμενα
- ☐ Χρήση πρόσφατων εθνικών (κ.ά.) δεδομένων
 - ✓ Χάρτες και έντυπα αναφοράς των **εθνικών εκθέσεων άρθ. 17 και 12 των Οδηγιών για τη Φύση** (στοιχεία για την κατάσταση διατήρησης και τις τάσεις, αξιολόγηση ποιότητας και επάρκειας ενδιαιτημάτων κ.ά.),
 - ✓ Επικαιροποιημένη ΒΔ Natura 2000 (βαθμός διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών ανά GR, αντιπροσωπευτικότητα, σχετικός πληθυσμός κτλ)
 - ✓ Βάση πρωτογενών δεδομένων πεδίου για τύπους οικοτόπων και είδη (Εποπτεία II)
 - ✓ Επικαιροποιημένη χαρτογράφηση τύπων οικοτόπων εντός Natura 2000 (περιλαμβανομένων των επεκτάσεων και νέων περιοχών 2017)
 - ✓ Αποτύπωση ενδιαιτημάτων ειδών του Παρ. II εντός Natura 2000 -περιλαμβάνεται αξιολόγηση της ποιότητας του ενδιαιτήματος-
 - ✓ Κόκκινος Κατάλογος Ελλάδας κ.ά. δεδομένα από ΟΦΥΠΕΚΑ
- ☐ Συνεργασία με άλλους φορείς: ΥΠΕΝ, ΟΦΥΠΕΚΑ, ΜΔΠΠ, άλλοι φορείς (π.χ. ΜΚΟ για τη διατήρηση συγκεκριμένων ειδών, όπως ΜΟm, ΑΡΧΕΛΩΝ, κτλ)

ΣΥΝΟΛΙΚΗ Κατάσταση Διατήρησης ΤΥΠΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ Κοινοτικού ενδιαφέροντος

Εθνική έκθεση άρθ. 17 της Οδηγίας των Οικοτόπων (περ. αναφοράς 2019-2024)

92 τύποι οικοτόπων:

- ✓ 9 θαλάσσιοι
- ✓ 83 χερσαίοι, υγροτοπικοί και παράκτιοι

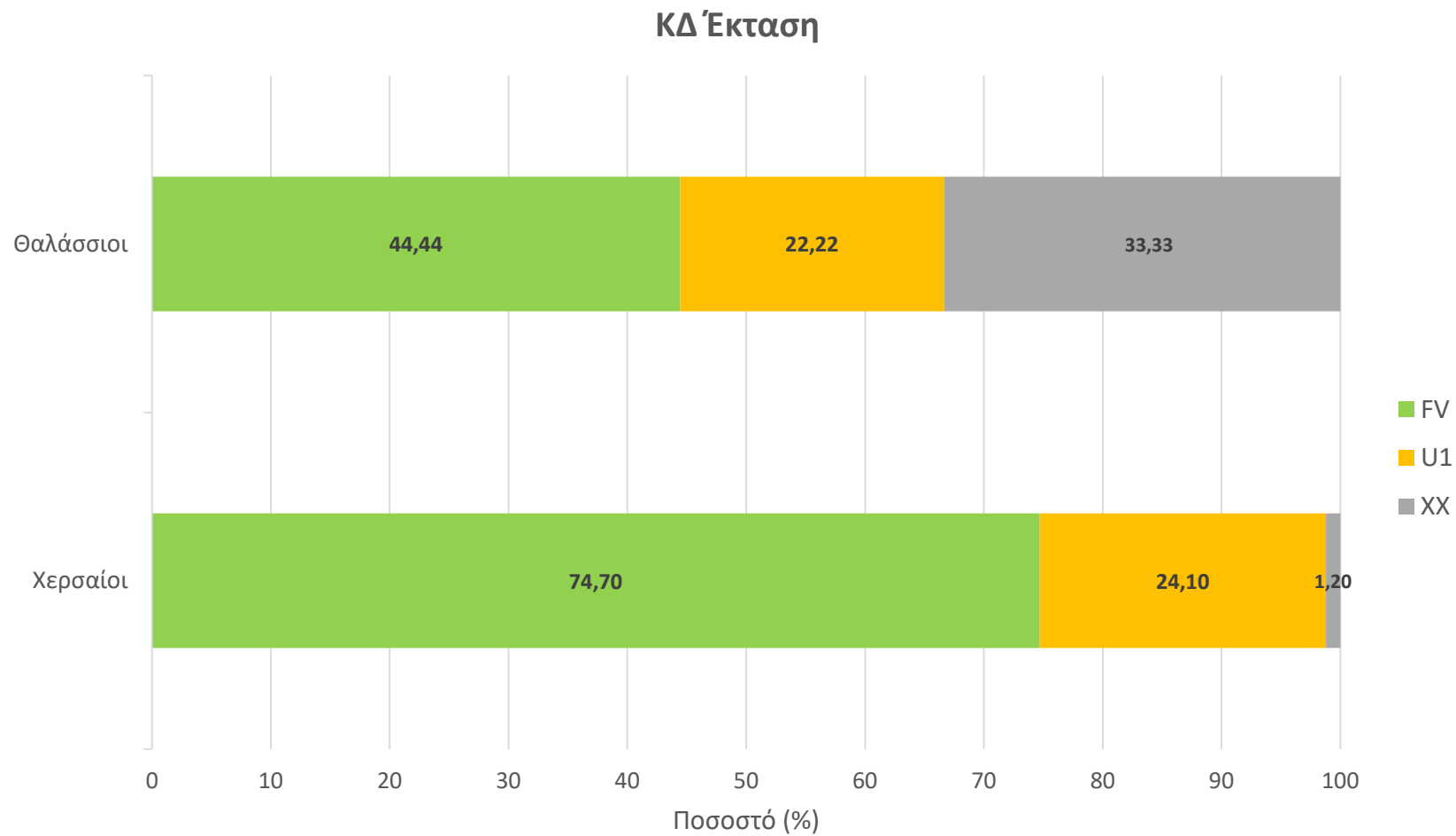


Κατάσταση Διατήρησης της παραμέτρου ΈΚΤΑΣΗ τ.ο. Κοινοτικού ενδιαφέροντος

Εθνική έκθεση άρθ. 17 της Οδηγίας των Οικοτόπων (περ. αναφοράς 2019-2024)

92 τύποι οικοτόπων:

- ✓ 9 θαλάσσιοι
- ✓ 83 χερσαίοι, υγροτοπικοί και παράκτιοι

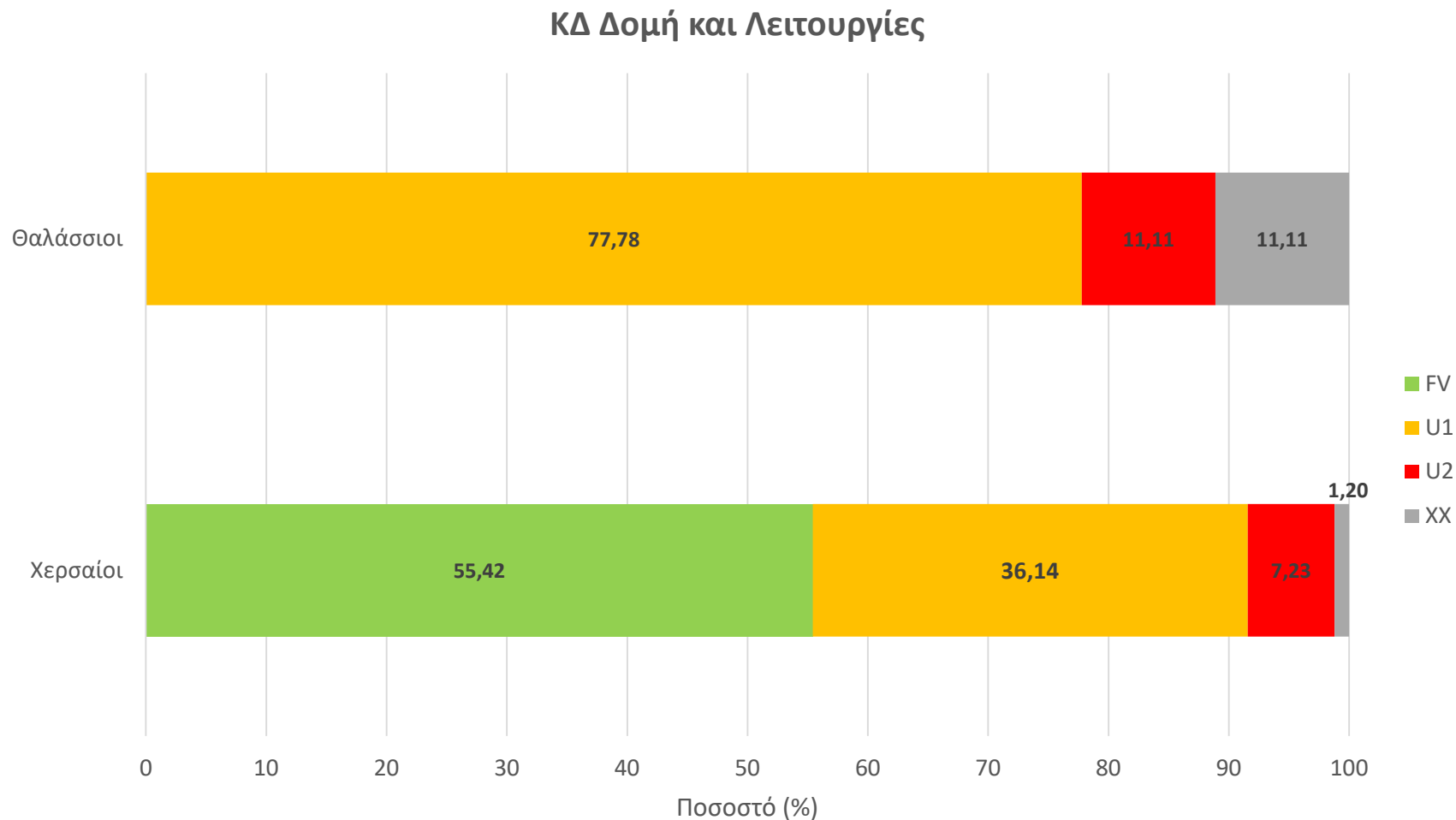


Κατάσταση Διατήρησης της παραμέτρου ΔΟΜΗ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ τ.ο. Κοινοτικού ενδιαφέροντος

Εθνική έκθεση άρθ. 17 της Οδηγίας των Οικοτόπων (περ. αναφοράς 2019-2024)

92 τύποι οικοτόπων:

- ✓ 9 θαλάσσιοι
- ✓ 83 χερσαίοι, υγροτοπικοί και παράκτιοι

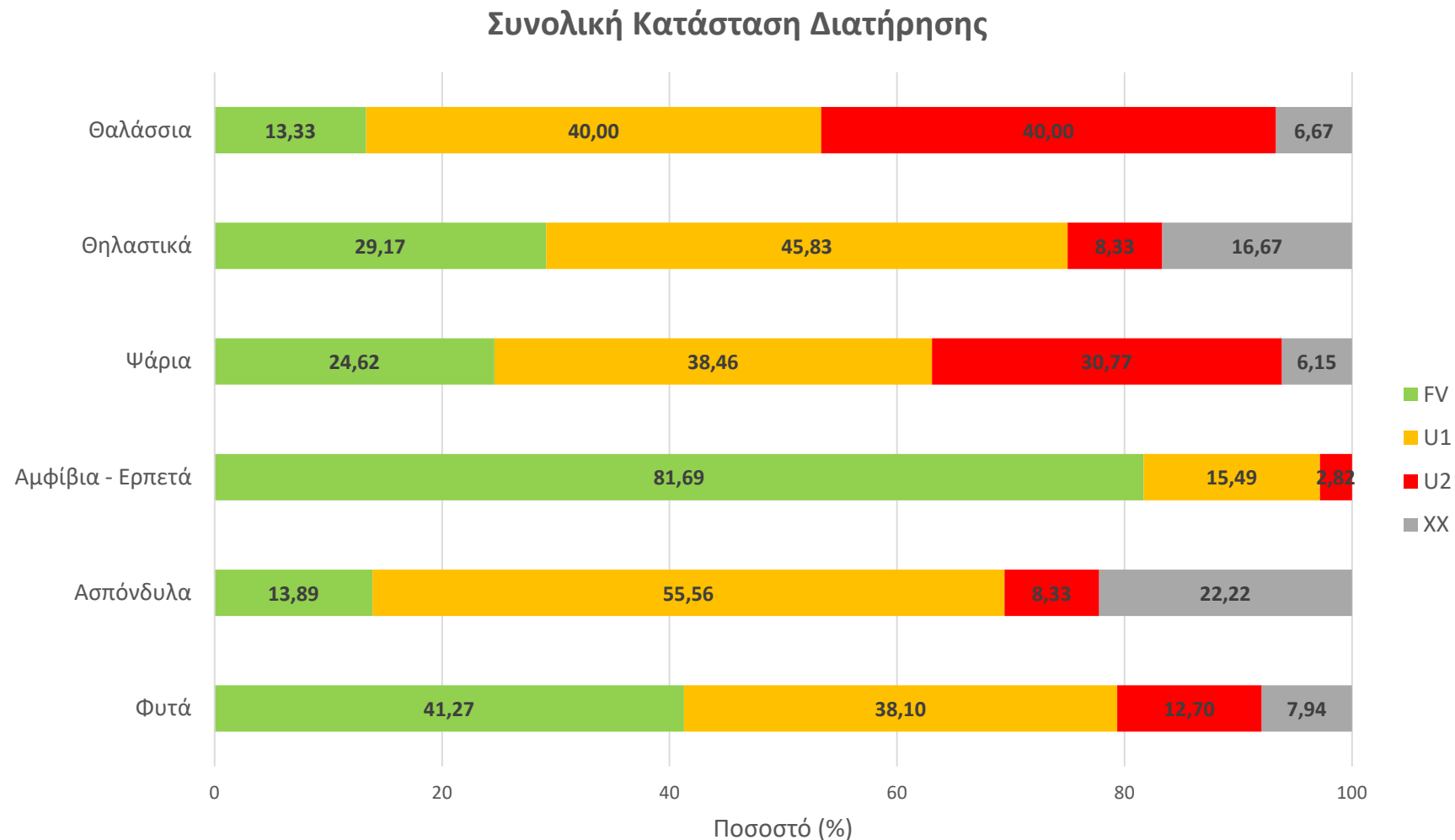


ΣΥΝΟΛΙΚΗ Κατάσταση Διατήρησης ΕΙΔΩΝ Κοινοτικού ενδιαφέροντος

Εθνική έκθεση άρθ. 17 της Οδηγίας των Οικοτόπων (περ. αναφοράς 2019-2024)

298 είδη:

- ✓ 15 θαλάσσια είδη
 - ο 5 ασπόνδυλα
 - ο 2 ερπετά
 - ο 8 θηλαστικά
- ✓ 48 θηλαστικά
- ✓ 65 ψάρια
- ✓ 71 αμφίβια-ερπετά
- ✓ 36 ασπόνδυλα
- ✓ 63 φυτά

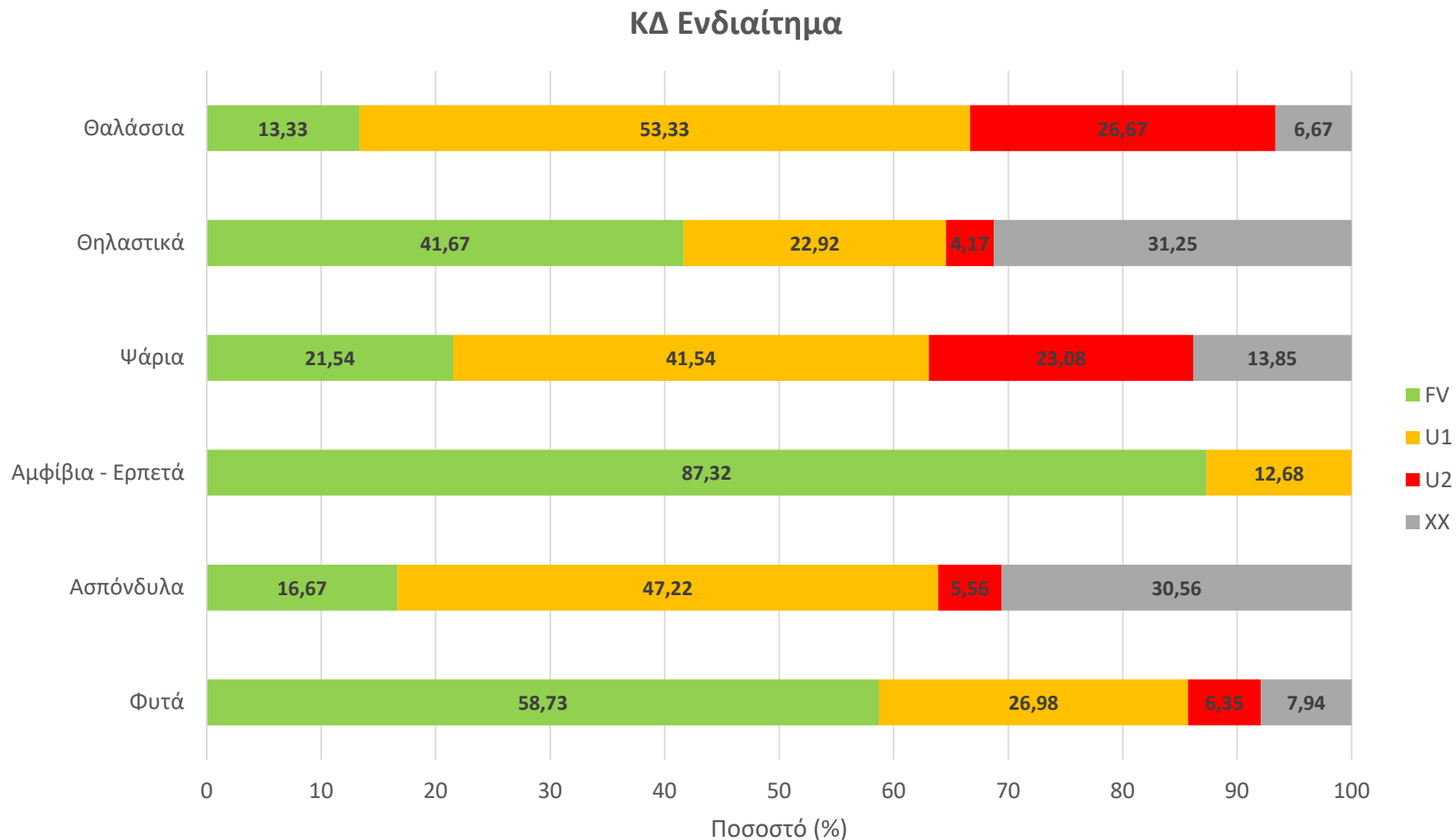


Κατάσταση Διατήρησης της παραμέτρου ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑ ΕΙΔΩΝ Κοινοτικού ενδιαφέροντος

Εθνική έκθεση άρθ. 17 της Οδηγίας των Οικοτόπων (περ. αναφοράς 2019-2024)

298 είδη:

- ✓ 15 θαλάσσια είδη
 - ο 5 ασπόνδυλα
 - ο 2 ερπετά
 - ο 8 θηλαστικά
- ✓ 48 θηλαστικά
- ✓ 65 ψάρια
- ✓ 71 αμφίβια-ερπετά
- ✓ 36 ασπόνδυλα
- ✓ 63 φυτά



Τάσεις ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΞΑΠΛΩΣΗΣ ΑΓΡΙΩΝ ΠΤΗΝΩΝ

Εθνική έκθεση άρθ. 12 της Οδηγίας των Πτηνών (περ. αναφοράς 2019-2024)

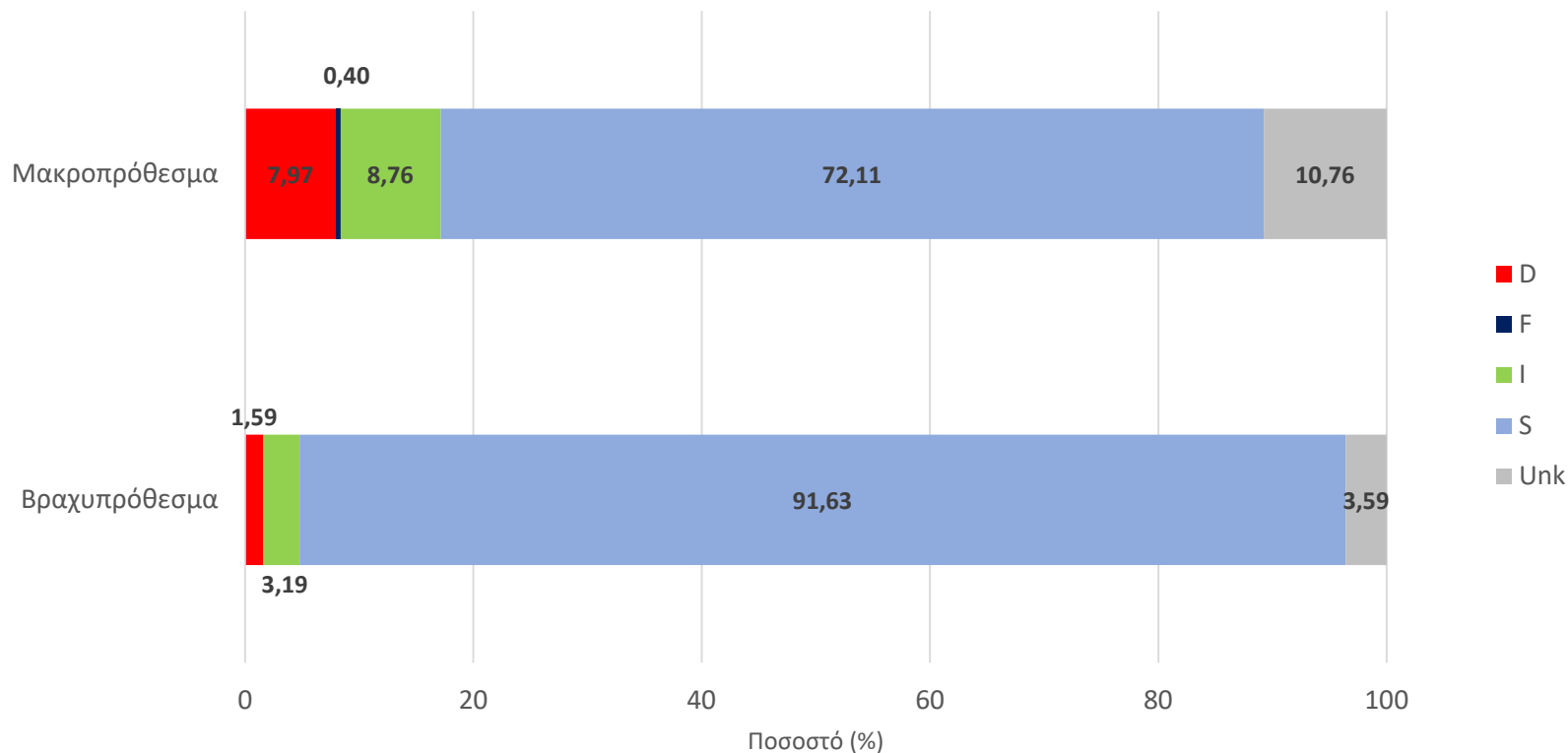
Από τα 311 είδη πτηνών,
τα 251 αναπαράγονται
στην Ελλάδα.

Αναπαραγωγικό ενδιαίτημα

Βραχυπρόθεσμες τάσεις:
Τα τελευταία 12 έτη

Μακροπρόθεσμη τάση:
Τα τελευταία 24 έτη

Τάση Αναπαραγωγικής Εξάπλωσης



ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ

Για τον προσδιορισμό μέτρων αποκατάστασης και περιοχών εφαρμογής

Α. Συνεργασία με υπηρεσίες και φορείς:

- Γεν. Δ/νση Περιβάλλοντος - μέτρα για τύπους οικοτόπων και ενδιαιτήματα ειδών των οδηγιών για τη φύση, περιλαμβανομένων των θαλασσιών (άρθ. 4 και 5)
- Γεν. Δ/νση Υδάτων (+MedINA, ΕΛΚΕΘΕ κ.ά.) – στοιχεία για καταγραφή φραγμών + μέτρα για τα οικοσυστήματα γλυκών υδάτων και τα θαλάσσια οικοσυστήματα (άρθ. 9, 4 και 5)
- Γεν. Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος – μέτρα για την αύξηση του αστικού πράσινου και του βαθμού συγκόμωσης (άρθ. 8)
- Γεν. Δ/νση Περιβαλλοντικής Πολιτικής ΥΠΕΝ και ΥΠΑΑΤ - μέτρα βελτίωσης της ποικιλότητας επικοινωνιών και αναστροφής μείωσης των πληθυσμών τους (άρθ. 10)
- ΥΠΑΑΤ (+ ΔΑ ΣΣΚΑΠ) – μέτρα για την ενίσχυση της βιοποικιλότητας των γεωργικών οικοσυστημάτων (άρθ. 11)
- Γεν. Δ/νση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος – μέτρα αποκατάστασης για την ενίσχυση της βιοποικιλότητας των δασικών οικοσυστημάτων (άρθ. 12)
- ΥΠΕΝ + ΟΦΥΠΕΚΑ – μέτρα εντός περιοχών Natura 2000
- Αποκεντρωμένες διοικήσεις, τοπική αυτοδιοίκηση – κατά περίπτωση (π.χ. απογραφή φραγμών)
- Πράσινο Ταμείο + ΕΥΔ ΠΕΚΑ & ΠΟΛΠΡΟ – εκτίμηση χρηματοδοτικών αναγκών για τα μέτρα

ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ

Για τον προσδιορισμό μέτρων αποκατάστασης και περιοχών εφαρμογής

Β. Αναζήτηση, συλλογή, αξιολόγηση & σύνθεση μέτρων/δράσεων από άλλα σχέδια & στρατηγικές:

- σχέδια και πολιτικές για μετριασμό/προσαρμογή σε κλιματική αλλαγή (Εθνική Στρατηγική για ΚΑ και ΠεΣΠΚΑ, μέτρα από LIFE-IP AdaptInGR)
- μέτρα για το δίκτυο Natura 2000 (ΠΔΠ 2021-2027, Σχέδια Διαχείρισης από ΕΠΜ κ.ά.)
- Οδηγίες-Πλαίσιο για τα Ύδατα και τη Θαλάσσια Στρατηγική (π.χ. 2η αναθεώρηση ΣΔΛΑΠ, 1η αναθεώρηση μέτρων για τη ΘΣ, LIFE MARE)
- Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα και σχέδιο δράσης
- Σχέδιο Δράσης για τους Επικονιαστές
- Σχέδια Δράσης για είδη και τύπους οικοτόπων (από LIFE IP 4 Natura)
- μέτρα που περιλαμβάνονται στην Κοινή Αγροτική Πολιτική και την Κοινή Αλιευτική Πολιτική

- **Μέτρα κυρίως εντός περιοχών δικτύου Natura 2000**
- **Επιλογή ώριμων προς εφαρμογή μέτρων** (ενταγμένα κτλ, ειδικά για όσα θα προγραμματισθούν για έως το 2032)

Γ. Συλλογή μέτρων από έργα/δράσεις φορέων, μέσω σχεδιασμού & αποστολής κατάλληλου αρχείου:

[illegible]


 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
 
 ΕΘΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
 ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ
 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
 ΒΙΟΤΟΠΩΝ - ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ



ΕΘΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ
**ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΒΙΟΤΟΠΩΝ - ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ**

Σας ευχαριστούμε



vasiliki@ekby.gr

helena@ekby.gr



<https://www.ekby.gr/>

